

loči dosti od unega iz 16. stoletja, in oni, kateri so ravno naša stara slovenska pisma 16. stoletja brali, bodo vedeli, da se jezik sploh ni toliko preuredil, da bi se mogoče govoriti o novi iznajdbi današnjega slovenskega jezika. Laž je tedaj trditi, da je naš slovenski jezik novo iznajden jezik, laž je pa tudi trditi, da slovenski narod ne ume tega jezika; le nekoliko je v tem resnice, namreč toliko, kolikor je je tudi v tej zadevi pri nemškem narodu. Prosim vas, gospôda moja, dajte štajarskemu ali koroškemu nemškemu kmetu v roke nemški državni zakonik, dajte mu ga prebrati, in potem ga prašajte, koliko da od tega ume? (Velik nepokoj in smeh na levi. Klici: „tako je!“ na desnici.) Odgovoril vam bode, da ga ne ume. (Še večji nepokoj in smeh na levi. Klici: „prav gotovo tako! na desnici — predsednik zvoni.) Da, gospoda moja, jaz še celó trdim, da se nahaja mnogo nemških uradnih, vzlasti sodniških, odlokov, katerih tudi marsikteri izobrazhen Nemeč ne ume. (Veselo. Klici na levi: „Slaba pisava.“) Nam advokatom pridejo od sodnij odloki taki v roke, da prebravši jih sami sebe prašamo, kaj da hočejo reči.

Sicer pa ni po vse resnica, da je slovenskemu narodu slovenski jezik neumljiv, če tudi je res, da vsak vsega ne razume. V dokaz tega se na nič družega ne sklicujem, kakor na neko društvo v Celovcu, katero izdaja dobre ljudske knjige v slovenskem jeziku. (Smeš na levi.) Vse te ljudske knjige so pisane v vaši „novo iznajdeni“ slovenščini; vse te knjige, ktere obsegajo vsako leto 80 do 100 tiskanih pôl in se med ude razdeljujejo vsako leto, in ali veste, gospoda moja, koliko udov šteje to društvo danes med majhnim slovenskim narodom? 18.000 udov, kateri bukve tega društva v 80—100 tiskanih polah dobivajo, beró in razposojujejo drugim, kateri nimajo pomočkov, da bi k društvu pristopili kot udje.

Gospod predgovornik je dalje rekel, da ustanovniku vseučilišča graškega pred 300 leti se gotovo še sanjalo ni, da bi se kdaj tu kaj učilo v slovenskem jeziku. Pritrdim temu, gospôda moja, a tudi o tem se mu ni sanjalo, da se bode učilo v nemškem jeziku, kajti takrat se je učilo v latinskem jeziku, in to je bilo prav obema narodoma, ki sta na Štajarskem prebivala, Nemcem kakor Slovencem. V tem oziru tedaj g. predgovornik ni resnice govoril. (Prav dobro! na desnici.)

Gospod predgovornik je tudi govoril o „slovenskem kraljestvu“. On sicer izraza „kraljestvo“ ni rabil, rabil ga pa je v zadnji debati nek drug poslanec štajarski. Tako preobračanje besede „kraljestvo“ pelje očividno k sumljivi zmoti. O slovenskem „kraljestvu“ se ni nikdar in nikjer govorilo. Mnogovrstni sklepi v več kot 12 taborih zahtevajo le to, da slovenski narod želi na ustavni poti združen biti v eno administrativno celoto. To je želja, katero izreči slovenski narod pravico ima, — ktera je popolnoma lojalna, ker vsi mi Slovenci prebivamo v avstrijskem cesarstvu, in ker, če to željo izrekujemo, se ne vzdigujemo zoper državo. Da so take želje dan danes množijo, se ne smemo čuditi, vzlasti če še slišimo take misli, kakor smo jih slišali danes iz ust nekega zastopnika deželnega zbora štajarskega. Ne nam naj se pripisuje, da hočemo južni del Štajarskega na-se potegniti, marveč pomisli naj se, da štajarskega Slovenca odbija nemški Štajarc s tem, da mu ne privoši popolnoma narodnih pravic. (Dobro! prav dobro! na desnici.)

Gospôda moja! ostaja mi zdaj le še končno opazko gospoda predgovornika ob kratkem pojasniti. On je rekel, da teoretično pripoznava mojo resolucijo, da pa vendar ne vidi, kako da bi se praktično (djansko) izpeljala. Evo, gospôda moja! (k levi obrnjen) če ste z gospodom predgovornikom svoje (leve) strani soglasni,

da priznavate, da je moj predlog teoretično veljaven, dajte vladí skrbeti za djansko izpeljavo. (Smeš na levi in v sredini. — Dobro! na desnici.) Pokazalo se bode, ali se dá djansko izpeljati ali ne; skušnja bode učila. Porok sem vam, da se dá djansko izpeljati. (Pohvala na desnici.)

23. junij 1871.

Po mnogo dneh brezsolnčnih je sprejela
Narava vendar prvi žar poletja,
Kateri toliko obeta cvetja
Da jej iz misli zgine prejšnost vela.

Premila se hvaležnosti je vnela
In klicala iz daljnega zavetja
Si slavca, ki je po sladkosti petja
Oznanil, da nezmerno je vesela.

Človeštvo radovalo se preblago
Je ž njo, vsaj trdna ju edini vez,
In z materjo je srečno dete drago.

Smehljale vse so zvezde se nebes,
In praznoval prijetno mu premago
S plameni svojimi je stari kres.

Lujiza Pesjakova.

Dopisi.

Iz Hrvaškega 22. junija. — Pred nekoliko časom, kmalu potem, ko je bila v državnem zboru razprava o vojaški granici ter sta dva Slovenca govorila o tej reči: dr. Costa zagovarjajoč pravico bratinskih nam graničarov, da sami o svoji osodi odločujejo, in dr. Miklošič (v gosposki zbornici), da ni potreba žumberške in marijin-dolske granice s Kranjsko vezati, — bil je dopis v „Slov. Narodu“, ki je svetoval Slovencem in deželnemu zboru kranjskemu, ne navduševati se za lanski predlog poslanca Savinscheg-a, naj bi Kranjska svoje zgodovinske pravice na te dele granice reklamirala. Oni nasvet v „Slov. Nar.“ je bil podpiran s to mislijo, da nam Slovencem, ki želimo doiti do jugoslovanskega zedinjenja, mora do tega stati, da nikjer ne žalimo narodnega prava samodoločbe in jugoslovanske sloge. Hrvaški narodni listi so bili ta slovenski glas z zadovoljstvom sprejeli. In vidi se zdaj, da oni dopisnik „Slov. Nar.“ ni krivo sodil, ako je mislil in rekel, da Žumberčani sami nečejo odtrgati se od drugih graničarov, temuč hočejo isto osodo deliti ž njimi: zedinjeni biti s Hrvaško.

Št. 71. „Branika“ prinaša namreč protest, kterege so starešino in prvaki v Žumberku podpisali in na c. kr. vojno ministerstvo poslali, in v katerem se protivijo, da bi pripadli h Kranjski. Za tem protestom sledi v istem broji „Br.“ dopis iz Žumberka, ki pripoveduje, da je bila lanska agitacija za zedinjenje s Kranjsko vsa od g. Savinscheg-a in od metliških c. kr. uradnikov narejena, a ne narodna želja. Nam Slovencem pak dopisnik in pošiljalec omenjenega protesta tako-le govori:

„Jedno rodoljubnoj našoj braći slovenskoj u obće a metličkoj i u okolišu na pose. Valjda vi braćo i sami znate, da naš protest nije upravljén na našega kralja zato, jer predamo od vas, ili možebit za to, jer bi nam s vami zazorno (neljubo) bilo sdruženje. Vi ste jugoslavška jednokrvna braća naša, vi ste krv od krvi naše i obratno, obadva smo mogućne grane velikoga stabla slavenskoga. Naše totalno sdruženje želi svatko, jer to duh vremena zahtieva, jer se srodna